EVIJA KALNBĒRZA

Vīķes-Freibergas diska ierakstā piedalās vīrs un dēls

Bijušajai Valsts prezidentei un folkloras pētniecei Vairai Vīķei-Freibergai izdevniecībā «Lauska» iznācis pirmais kompaktdisks «Vairas dziesmas», kurā apkopotas eksprezidentes izvēlētās un iedziedātās tautasdziesmas.

Tautasdziesmas aranžējis eksprezidentes draugs un domubiedrs Valdis Muktupāvels. Latvijas Universitātes asociētais profesors, mūziķis Valdis Muktupāvels ar Vairu Vīķi-Freibergu ir pazīstami jau kopš 1985. gada. 1989. gadā viņš kopā ar eksprezidenti un viņas vīru Imantu Freibergu vadīja folkloras nodarbības klaida latviešu nometnē «3x3» ASV, Mičiganas štatā, Garezerā. «Ideja par diska ierakstīšanu radās vairākās galvās un vairākos laikos, bet pa īstam nostiprinājās, kad aptuveni pirms pusotra gada LNT Ziemassvētku raidījumam tika ierakstīta Vairas Vīķes-Freibergas iedziedātā tautasdziesma «Saulīt' mana krustamāte», ko vēlāk izdevniecība «Lauska» iekļāva tautasdziesmu izlasē «Sviests II». Nepiespiestā gaisotnē ļāvāmies dziesmu atlases procesam. Mana vēlme bija, lai tās būtu muzikāli interesantas un lai vēlāk varētu dziesmām veidot patīkamu aranžējumu ar dūdām, stabulēm, koklēm un čellu. Bet Vīķei-Freibergai būtiska bija šo dziesmu mitoloģiskā un poētiskā nozīme. Pavisam kopā izveidojām deviņu dziesmu ciklu. Albumā vēl būs instrumentāls ievada skaņdarbs un arī instrumentāls nobeigums,» stāsta Muktupāvels.

Diska ierakstā Gata Gaujenieka studijā piedalījušies arī Vīķes-Freibergas vīrs Imants un dēls Kārlis, eksprezidentes bijusī preses sekretāre Aiva Rozenberga, kā arī Valdis un Rūta Muktupāveli, Gatis Gaujenieks, Zane Šmite un citi pieaicinātie mākslinieki.

Vaira Vīķe-Freiberga par šo dziesmu krājumu saka: «Katram cilvēkam ir savas mīļākās dziesmas, kuras dziedātas bērnībā, dzirdētas kādā īpašā dzīves notikumā vai radījušas neaizmirstamu noskaņu un tāpēc iesēdušās sirdī uz mūžu. Ir dziesmas, ko visi pazīst, kas dziedamas kopā draugu pulkā, bet ir arī tādas, ko mēdzam uzdziedāt vienatnē, kad neviens cits neklausās, sev pašiem par prieku. Senāk ļaudis pavisam apzināti tina katrs savu dziesmu kamoliņu. Man šķiet, tāds dziesmu kamoliņš noderētu katram. Līdz ar ierakstu mūzikas diskā šīs dziesmas ir kļuvušas pieejamas un viegli uztveramas arī plašākai sabiedrībai, un varbūt kāda no tām iesēdīsies vēl kādā sirdī.»

Mūzikas izdevniecības «Lauska» izdevēja Daina Zalāne PDz stāsta, kā tapis šis albums: «Kopā ar mūzikas aranžētāju Valdi Muktupāvelu viesojāmies Īvandes pagastā Vairas Vīķes-Freibergas lauku mājās. Viņa iejutās teicējas lomā, dziedāja, un stāstīja par tautasdziesmām, kas viņai bijušas dzīvē svarīgas. Dažas no tām viņai bērnībā dziedājusi mamma, dažas dzirdētas viņas dzīves gājumā un palikušas atmiņā, pētot un apkopojot tautasdziesmas. Kopā ar Valdi Muktupāvelu atlasījām interesantākās dziesmas, kuru tematika lielākoties ir cilvēku savstarpējās attiecības.»

Vairas Vīķes-Freibergas dēls Kārlis Freibergs PDz teic, ka piedalījies dziesmas «Pilna upe baltu ziedu» ierakstā: «Bija paredzēts, ka iespēlēšu dūdas, taču tās nebija labā tehniskā kārtībā, tāpēc ierakstā piedalījos tikai kā dziedātājs.»

Eksprezidentes dēls KĀRLIS dūdu spēli apguvis pašmācības ceļā.